

Publiskie un privātie ezeri

Civillikums attiecībā uz ūdeņiem paredz divas īpašuma formas – publisko un privāto īpašumu.

Publiskais ezers pēc būtības ir valstij piederošs īpašums. Makšķerēt publiskajos ezeros var jebkurš Latvijas vai ārvalstu iedzīvotājs, tikai viņam jāiegādājas makšķerēšanas karte, ja nepieciešams, arī licence un jāievēro makšķerēšanas noteikumi. Rūpnieciskā zveja gan publiskos, gan privātos ūdeņos ir ierobežota ar zvejas limitiem.

Patlaban Civillikuma 1. pielikuma 1. sarakstā iekļauti **189** publiskie ezeri, no kuriem **18** publiskie ezeri atrodas Krāslavas rajonā. Saraksts ir izstrādāts, ņemot vērā atsevišķo ezeru vai upju valstisko nozīmi zivsaimniecībā, vides aizsardzībā un rekreācijā. (skat. 1. tabulu)

1. tabula

Publisko ezeru saraksts Krāslavas rajonā

1.	Baltais ezers (Belojes ezers) (Latvijas daļa)	Robežnieku pag.	35,3
2.	Cārmaņa ezers	Aulejas pag.	221,8
3.	Dagdas ezers	Asūnes pag.	484,1
4.	Dolgojes ezers (Latvijas daļa)	Indras pag.	15,0
5.	Drīdža ezers	Kombuļu pag., Skaistas pag.	753,2
6.	Ežezers	Ezernieku pag.	987,9
7.	Kairīšu ezers	Svariņu pag.	31,7
8.	Lielais Gusena ezers	Robežnieku pag.	120,5
9.	Maksimovas ezers (Latvijas daļa)	Indras pag.	16,1
10.	Matejka ezers	Robežnieku pag.	9,9
11.	Medvedka ezers (Lāču ezers)	Robežnieku pag.	8,4
12.	Melnais ezers (Čornojes ezers)	Robežnieku pag.	8,0
13.	Nauļānu ezers	Robežnieku pag.	55,9
14.	Nāzaru ezers (Malcānu ezers)	Bērziņu pag.	12,5
15.	Osvas ezers	Bērziņu pag.	51,8
16.	Rušona ezers (Cīruļu ezers) (daļa Rēzeknes raj., Preiļu raj.)	Kastuļinas pag.	2373,0
17.	Sīvera ezers	Aulejas pag., Skaistas pag.	1759,0
18.	Žabinka ezers	Robežnieku pag.	3,4

Avots:

Civillikums. Pielikumi. 1. pielikums // <http://www.likumi.lv/doc.php?id=90219>

Saskaņā ar Civillikumu, Latvijā ir īpaša ūdeņu kategorija, kura ir kā starpposms starp valsts un privāto īpašumu. Paši ūdeņi atrodas privātpersonu īpašumā, bet tas, kas mitinās šajos ūdeņos – zivis, ir pilnīgā valsts kompetencē. **Zvejas tiesības** šajos ūdeņos **pieder valstij** un valsts nosaka, kā tās tiek izmantotas. (skat. 2. tabulu)

2. tabula

Ezeru saraksts Krāslavas rajonā, kuros zvejas tiesības pieder valstij

Nr. p.k.	Ezera nosaukums	Administratīvā teritorija	Ezera platība (ha)
1.	Aksenovas ezers	Šķeltovas pag.	118,0
2.	Ārdavas ezers	Kombuļu pag.	229,8
3.	Aulejas ezers	Aulejas pag.	190,4
4.	Balts	Krāslavas pag.	58,2
5.	Baltais ezers	Indras pag.	34,0
6.	Birža ezers	Aulejas pag.	107,1
7.	Bižas ezers	Andrupenes pag.	173,6
8.	Cērpa ezers	Aulejas pag.	134,9
9.	Dorotpoles ezers	Kalniešu pag.	37,8
10.	Dubuļu ezers	Kastuļinas pag.	72,4
11.	Galšūna ezers	Dagdas pag.	65,3
12.	Garais ezers	Piedrujas pag.	71,2
13.	Garais ezers	Robežnieku pag.	103,1
14.	Geraņimovas Ilzas ezers	Kastuļinas pag.	327,8
15.	Gordovas ezers	Šķaunes pag.	45,3
16.	Ildzas ezers	Skaistas pag.	26,0
17.	Indras ezers	Skaistas pag.	202,3
18.	Indricas ezers (Iļdža ezers)	Robežnieku pag.	24,9
19.	Isakovas ezers	Andzeļu pag.	47,9
20.	Ižūna ezers	Skaistas pag.	101,4
21.	Janovas ezers (Beitānu ezers)	Dagdas pag.	23,7
22.	Jazinkas ezers	Grāveru pag.	263,9
23.	Jidausa ezers	Kastuļinas pag.	37,6
24.	Jolzas ezers	Asūnes pag.	52,2
25.	Kaitras ezers	Svariņu pag.	51,4

26.	Kalvīšu ezers	Grāveru pag.	33,5
27.	Karpa ezers	Šķeltovas pag.	61,4
28.	Koškina ezers	Kastuļinas pag.	91,5
29.	Kuļa ezers	Skaistas pag.	35,8
30.	Kustaru ezers	Kastuļinas pag.	144,2
31.	Lejas ezers	Kombuļu pag.	177,4
32.	Lielais Āžukņa ezers	Skaistas pag.	88,5
33.	Lielais Gaušļa ezers	Aulejas pag.	72,2
34.	Mazais Gaušļa ezers	Aulejas pag.	20,5
35.	Nauļānu ezers	Robežnieku pag.	53,0
36.	Ojatu ezers	Konstantinovas pag.	30,9
37.	Okras ezers	Kastuļinas pag.	63,5
38.	Olovecas ezers	Andrupenes pag.	164,9
39.	Ormijas ezers	Robežnieku pag.	67,6
40.	Ostrovnas ezers	Indras pag.	31,5
41.	Ota ezers	Kombuļu pag.	122,8
42.	Patmalnieku ezers	Ezernieku pag.	36,5
43.	Rešetnieku ezers	Andzeļu pag.	48,2
44.	Sama ezers (Soma ezers)	Skaistas pag.	33,6
45.	Saviņu ezers (Saveļu ezers)	Grāveru pag.	55,3
46.	Seklais ezers (Sekļa ezers)	Kombuļu pag.	26,9
47.	Šilovkas ezers	Kaplavas pag.	81,5
48.	Skaistas ezers	Skaistas pag.	46,7
49.	Stirnu ezers	Skaistas pag.	148,0
50.	Ūdrejas ezers	Ezernieku pag.	53,5
51.	Užuņu ezers	Kastuļinas pag.	265,2
52.	Varnaviču ezers	Kaplavas pag.	55,3
53.	Vilnišu ezers (Krivojes ezers)	Kaplavas pag.	45,0
54.	Visaldas ezers	Andrupenes pag.	96,4
55.	Zirga ezers	Krāslavas pag.	38,0

Avots:

Civillikums. Pielikumi. 2. pielikums // <http://www.likumi.lv/doc.php?id=90219>

Privātajos ezeros, kuriem ir valsts zvejas tiesības, ūdeņu īpašniekam nav nekādu papildu privilēģiju zivju krājuma izmantošanā. Arī šajos ezeros visiem Latvijas iedzīvotājiem un ārvalstu makšķerniekiem ir atļauta makšķerēšana. Rūpnieciskās zvejas tiesības ir atkarīgas no zvejas limitiem un citiem ierobežojumiem. Atšķirībā no publiskajiem ezeriem, šeit valsts var arī negarantēt zvejas tiesību pieejamību pilnīgi visiem.

Privātajos ezeros valsts nav tiesīga iznomāt šos ūdeņus tādiem mērķiem, kuri nav tieši saistīti ar zivju resursu izmantošanu. Salīdzinājumam jāatzīmē, ka publiskos ezerus valsts (pašvaldības) var iznomāt arī jebkuram citam izmantošanas veidam, piemēram, atpūtai uz ūdeņiem, peldvietu organizēšanai, ūdenssportam utt. Taču privātajos ezeros ar zivīm un zveju nesaistītie ūdeņu izmantošanas mērķi paliek tikai privāto ūdeņu īpašnieku ziņā. Līdz ar to ūdeņu īpašnieks varētu pat aizliegt peldēties, vizināties ar laivām, organizēt citus publiskus atpūtas pasākumus, ja tie nav saistīti ar zveju un zivju resursu izmantošanu.

Bibliogrāfija:

1. Grūtups, A., Kalniņš, E. Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. Otrais papildinātais izdevums. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002. – 321.- 340. lpp.
2. Civillikums. Pielikumi. 1. un 2. pielikums // <http://www.likumi.lv/doc.php?id=90219>
3. Riekstiņš, N. Latvijas ūdeņu īpašumi un to saimnieki // <http://www.fishing.lv/teorija/ipasumi.htm>